

Afdoend onderzoek Kramersweg te Castricum

Afdoend onderzoek Kramersweg te Castricum

Auteur T. Ursinus

Opdrachtgever 28 B.V.
Projectnummer 12.063 definitief
Ingen oktober 2012

foto omslag Boerderij met verschillende opstallen

Els & Linde B.V.
Dr. A.R. Holplein 1
4031 MB Ingen
tel: 0344 - 642517
fax: 0344 - 600832
mob: 06 - 27564247
e-mail: vanderlinden@elsenlinde.nl

Inhoud

Inleiding	4
Werkwijze	5
Beschrijving	7
Waarnemingen	10
Analyse	12
Conclusie en advies	13
Literatuur	14

Inleiding

Voor de locatie hoek Puikman - Kramersweg wordt een ontwikkeling naar woningen voorzien in de kadernota Zanderij. Op deze locatie staan enkele woningen en een voormalige manege. Voor de ontwikkelingen wordt een ruimtelijke procedure gevolgd. Onderdeel van de procedure is een onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten.

Om een goed oordeel te kunnen geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren, is op 12 maart 2012 door een ecooloog een bezoek gebracht aan het plangebied. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn die schade ondervinden van het voornemen. Voor het schatten van de aanwezigheid van beschermde soorten is onderzocht welke landschapselementen en habitats aanwezig zijn binnen het plangebied of de directe omgeving. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde soorten in de omgeving.

De woningen en de voormalige manege zijn tijdens het ecologisch onderzoek onderzocht op potentieel geschikte in- en uitvliegopeningen voor vleermuizen. Geconcludeerd is dat de voormalige manege beschikt over in- en uitvliegmogelijkheden voor vleermuizen. Deze constatering maakte het noodzakelijk om een afdoend onderzoek naar vleermuizen uit te voeren. In het voorliggende rapport worden de resultaten van het afdoend onderzoek naar vleermuizen besproken.

Globale ligging van de voormalige manege.

Werkwijze

Het inventariseren van vleermuizen binnen het plangebied bestaat uit verschillende onderdelen. Deze zijn allen gericht op het vinden van de vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. Immers alle vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zijn strikt beschermd via de Flora- en Faunwet; alleen voor een groot maatschappelijk belang met dwingende redenen wordt een ontheffing van de bepalingen in de wet gegeven. Vaste verblijfplaatsen zijn ook beschermd als deze tijdelijk niet gebruikt worden. De belangrijkste vaste verblijfplaatsen die in theorie binnen het plangebied aanwezig zijn: winterverblijfplaatsen, zomerkolonies, vliegroutes en paarterritoria. In voorkomende gevallen kunnen - voor de soort essentiële - jachtgebieden eveneens als een vaste verblijfplaats gelden.

Voor het zoeken naar de zomerkolonies van vleermuizen, is de periode van mei tot half juli de optimale onderzoektijd. Voor de (kraam) kolonies is het noodzakelijk minimaal driemaal, met een interval van drie weken, te inventariseren. Vleermuizen gebruiken verschillende verblijfplaatsen naast elkaar, terwijl de verblijfplaatsen niet continue gebruikt worden.

De omstandigheden tijdens de inventarisaties waren gunstig. De weergegevens alsmede de inventarisatiedagen zijn in de tabel 1 (bron: KNMI) weergegeven. De inventarisaties zijn telkens ongeveer een uur voor zonsondergang gestart en gestopt op het moment dat er geen goed zicht meer was op uitvliegende dieren.

De vaste vliegroutes zijn als twee afzonderlijke typen te verdelen: enerzijds de routes die hoog frequent gebruikt worden tussen de kolonie en de jachtgebieden en anderzijds de vliegroutes naar de winterverblijven. Het onderzoek naar de vliegroutes tussen kolonieplek en jachtgebied zijn gelijktijdig met de inventarisaties van de kolonies uitgevoerd. Er zijn tijdens de inventarisaties geen aanwijzingen gevonden dat de boerderij en de verschillende opstallen onderdeel uitmaken van een vaste vliegroute of een essentieel onderdeel vormt van het jachtgebied voor vleermuizen.

	25-5	18-6	10-7	10-10
Temperatuur				
Max.	25,7	18,7	19,6	14,5
Min.	14,8	8,6	13,8	2,0
Neerslag	0,0	10,2	0,4	0,0
Wind	4	2	3	1

Weergegevens tijdens de onderzoeksdagen (bron: KNMI, weerstation Schiphol)

Verschillende soorten bezetten in de nazomer een paarterritorium. Deze kunnen onderzocht worden in de periode eind augustus tot en met de tweede helft van oktober. In die periode start tevens de migratie naar de winterverblijven.

Voor de herkenning van de vleermuizen is gebruik gemaakt van een batdetector (Pettersson D 240x), de geluiden zijn opgenomen met een Ediol R-09HR. De batdetector vertaalt de onhoorbare (ultrasone) geluidspulsen die vleermuizen gebruiken tijdens het vliegen en het jagen op insecten naar voor de mens hoorbare geluiden. Met deze hoorbare geluiden is een geoefend oor in staat om een spectrum aan soorten te determineren.

Beschrijving

De voormalige manege - aan de Kramersweg te Castricum - bestaat uit een boerderij met enkele opstallen. Ten zuiden van de boerderij is het plangebied in gebruik als paardenbakken en stukjes grasland waar paarden kunnen grazen.

Op relatief korte afstand - zo'n 230 meter - van de voormalige manege - ligt het Natura 2000 gebied Noord-Hollands Duinreservaat. Een deel van het Natura 2000 gebied is aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De Ecologische Hoofdstructuur loopt op zo'n 230 meter afstand van de voormalige manege. Aan de overzijde van het spoor - ten oosten van de voormalige manege ligt het Nationaal Landschap Laag Holland op zo'n 54 meter afstand.

■ **Natura 2000 gebied Noordhollands Duinreservaat**

Het Noordhollands Duinreservaat is een karakteristiek voorbeeld van een Nederlands duinlandschap, zoals dat in de loop der eeuwen ontstaan is als gevolg van een samenloop van geologische, geomorfologische en klimatologische omstandigheden en menselijk handelen. Het is een biologisch, morfologisch, hydrologisch en landschappelijk geheel van duinen met natte en vochtige duinvalleien, duingraslanden, struwelen, bossen en ruigten. Het ligt op de overgang van de kalkrijke naar de kalkarme duinen. Het reservaat behoort in zijn algemeenheid tot de kalkrijke duinen; er is echter een verloop in kalkrijkdom te zien. Het meest noordelijke stuk, ten noorden van Bergen aan Zee, is, evenals het aangrenzende gebied Schoorlse duinen, kalkarm. De vegetatie weerspiegelt de kalkgehalten in de bodem: in het uiterst noordelijke deel komen kalkarme vegetaties met kraaiheide, kruipwilg, buntgras en dergelijke voor, ten zuiden van Bergen aan Zee overgaand in kalkrijke duingraslanden met duinsterretje en zeedorpenvegetaties, zoals bij Wijk aan Zee en Egmond aan Zee. Een aanzienlijk deel van het gebied is bebost met naaldbos en loofbos, die voor een deel zeer oud zijn.

■ **Ecologische Hoofdstructuur (EHS)**

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van Nederland.

■ **Nationaal Landschap Laag Holland**

Dit deel van Noord-Holland komt het meest overeen met het beeld dat in binnen- en vooral in buitenland van Holland heeft. Zompige weilanden met daartussen veel water dat geheel weer afgewisseld wordt met lager dan het water gelegen droogmakerijen, uiteraard omgeven door dijken. Molens- en tegenwoordig natuurlijk moderne gemalen - pompen het water uit de polder in de ringvaarten.

Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Laag Holland

- Zeer open landschap
- Geometrische inrichtingspatroon in droogmakerijen
- Stroken verkaveling

Globale ligging van de voormalige manege ten opzichte van het Natura 2000 gebied.

Globale ligging van de voormalige manege ten opzichte van het Nationaal Landschap.

Globale ligging van de manege ten opzichte van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Waarnemingen

De voorjaarsinventarisaties zijn uitgevoerd op 25 mei 2012, 18 juni 2012 en 10 juli 2012. De weersomstandigheden waren telkens geschikt om uitvliegende dieren te tellen. De minimumtemperatuur op de inventarisatieavonden waren resp. 14,8, 8,6 en 13,8 graden celsius. De windsnelheid was telkens 4, 2 en 3 Bft.

Op 31 mei 2012 zijn er geen uitvliegende dieren waargenomen. Ongeveer een half uur na zonsondergang is de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) aan de straatzijde van de Kramersweg voor de boerderij waargenomen. Later op de avond foerageerde een gewone dwergvleermuis tussen de bomen op de erfgrans van het plangebied. Hierna is de gewone dwergvleermuis tussen de verschillende opstallen op het plangebied waargenomen. Tevens is een gewone dwergvleermuis waargenomen tussen de begroeiing van het naastgelegen perceel. Dwergvleermuizen vliegen vroeg in de avondschemering uit, waarbij de eerste ongeveer een kwartier na zonsondergang naar buiten komen. Omdat de gewone dwergvleermuis ongeveer een half uur na zonsondergang op het plangebied is waargenomen, mag worden geconcludeerd dat de soort zijn verblijfplaats elders heeft.

Later op de avond is de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) tijdens zijn jachtvlucht waargenomen. De soort kwam uit het noorden over de boerderij gevlogen richting het zuiden. De laatvlieger jaagt boven open tot halfopen landschap, vooral in de beschutting van opgaande elementen zoals bosranden, heggen en lanen. De laatvlieger vliegt meestal op enige afstand van de vegetatie boven (vochtige) graslanden en weilanden, langs kanalen en vaarten, in tuinen en in parken met vijvers.

Op 18 juni 2012 zijn geen uitvliegende dieren waargenomen. Ongeveer een half uur na zonsondergang is de gewone dwergvleermuis tussen de begroeiing van het naastgelegen perceel waargenomen. Later op de avond foerageerde een gewone dwergvleermuis tussen de opstallen van de boerderij en tussen de bomen langs de erfgrans van het plangebied. Gezien het tijdstip van de waarneming mag worden geconcludeerd dat de soort zijn verblijfplaats elders heeft. Later op de avond is de laatvlieger tevens tussen de begroeiing langs de oprijlaan waargenomen.

Op 10 juli 2012 zijn wederom geen uitvliegende dieren waargenomen. Ongeveer 10 minuten na zonsondergang zijn enkele gewone dwergvleermuizen waargenomen die over de voormalige manege, richting de jachtgebieden vlogen. De gewone dwergvleermuizen kwamen uit richting van de woonwijk - ten oosten van de voormalige manege - gevlogen. Vermoedelijk heeft de soort een verblijfplaats in de bebouwing ten oosten van de voormalige manege. Later op de avond foerageerde een enkele gewone dwergvleermuis tussen de begroeiing van het naastgelegen perceel.

De najaarsinventarisatie is uitgevoerd op 10 oktober 2012. De weersomstandigheden tijdens de inventarisatieavond was geschikt om een paarterritoria te kunnen vaststellen. De minimumtemperatuur op de inventarisatieavond was resp. 2,0 graden celsius. De windsnelheid was 1 Bft. De inventarisatie is voornamelijk gericht op het zoeken van paarterritoria.

Op 10 oktober 2012 is gezocht naar roepende mannetjes op het plangebied. Tijdens de inventarisatieavond is de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) tussen de begroeiing van het naastgelegen perceel gehoord. Tevens zijn enkele ruige dwergvleermuizen nabij de begraafplaats gehoord. Ruige dwergvleermuizen jagen voornamelijk in een halfopen bosrijk gebied. Een enkele keer is de gewone dwergvleermuis gehoord nabij de Zandweg. Tijdens de inventarisatieavond zijn geen roepende mannetjes gehoord.

Analyse

Tijdens de voorjaarsinventarisaties zijn geen uitvliegende dieren waargenomen. Gezien dit gegeven is met zekerheid vast te stellen dat er geen zomerverblijfplaatsen op het plangebied aanwezig zijn.

De gewone dwergvleermuis is tijdens de voorjaarsinventarisaties tussen de boerderij en de opstallen, tussen de begroeiing langs de erfgrans en de begroeiing van het naast gelegen perceel waargenomen. Tijdens de laatste voorjaarsinventarisatie zijn enkele gewone dwergvleermuizen waargenomen die uit de richting van de woonwijk - ten zuiden van de voormalige manege - kwamen gevlogen. Vermoedelijk heeft de soort een verblijfplaats in de bebouwing ten oosten van de voormalige manege. De laatvlieger is tijdens zijn jachtvlucht één enkele keer waargenomen. De soort kwam uit het noorden over de boerderij richting het zuiden gevlogen.

Tijdens de najaarsinventarisatie van 10 oktober 2012 is de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) tussen de begroeiing van het naastgelegen perceel gehoord. Tevens zijn enkele ruige dwergvleermuizen nabij de begraafplaats gehoord. Een enkele keer is de gewone dwergvleermuis gehoord nabij de Zandweg. Tijdens de najaarsinventarisatie avond zijn geen roepende mannetjes gehoord.

Conclusie en advies

Voor de locatie hoek Puikman - Kramersweg wordt een ontwikkeling naar woningen voorzien in de kadernota Zanderij. Op deze locatie staan enkele woningen en een voormalige manege. Voor de ontwikkelingen wordt een ruimtelijke procedure gevolgd. Onderdeel van de procedure is een onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten.

Om een goed oordeel te kunnen geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren, is op 12 maart 2012 door een ecooloog een bezoek gebracht aan het plangebied. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn die schade ondervinden van het voornemen.

De woningen en de voormalige manege zijn tijdens het ecologisch onderzoek onderzocht op potentieel geschikte in- en uitvliegopeningen voor vleermuizen. Tijdens het ecologisch onderzoek van 12 maart 2012 is geconcludeerd dat de voormalige manege beschikt over in- en uitvliegmogelijkheden voor vleermuizen. Deze constatering maakte het noodzakelijk om een afdoend onderzoek naar vleermuizen uit te voeren.

Tijdens de voorjaarsinventarisaties voor het afdoende onderzoek zijn geen uitvliegende dieren waargenomen. Gezien dit gegeven is met zekerheid vast te stellen dat er geen zomerverblijfplaatsen op het plangebied aanwezig zijn.

Tijdens de najaarsinventarisatie is gezocht naar roepende mannetjes op het plangebied. Tijdens deze inventarisatieavond zijn er geen roepende mannetjes gehoord.

Aangezien er geen vaste verblijfplaatsen op het plangebied zijn aangetroffen, is er geen ontheffing van de Flora- en Faunawet noodzakelijk.

Literatuur

- Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill (2010) Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest- Afrika. Tirion Natuur.
- Kapteyn, K. (1995) Vleermuizen in het landschap. Schuyt & co, Haarlem

■ Internet

- www.minlnv.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.vleermuisnet.nl